

XN-0022 (2008/02/08)

ماده‌ای که با سردشدن شدیداً منبسط می‌شود

یک ترکیب جدید ساخته‌اند که ضریب انبساط گرمایی‌ی آن در یک راستا $120 \times 10^{-6} \text{ K}^{-1}$ ، و در راستاهای دیگر $10^{-6} \text{ K}^{-1} \times 140$ است [1]. به این ترتیب این جامد در اثر سردشدن در یک راستا منقبض می‌شود (مثل جامدهای معمولی اما با ضریب انبساط ۱۰ برابر رکرد - قبلی) و در یک راستا منبسط (برخلاف جامدهای معمولی و با ضریب انبساط ۱۴ برابر رکرد - قبلی). رکرد - قبلی برای انبساط منفی مال ZrW_2O_8 بود. این ماده‌ی جدید نقره (I) هگزا‌سیانوکبالتات (III) یا $\text{Ag}_3\text{Co}(\text{CN})_6$ است. پژوهش‌گران برای ضریب‌انبساط‌ها بی که از $10^{-6} \text{ K}^{-1} \times 100$ بزرگ‌تر‌اند صفت غول‌آسا را به کار می‌برند و این ماده اولین ماده‌ای است که هم ضریب‌انبساط مثبت و هم ضریب‌انبساط منفی‌ی غول‌آسا دارد. توضیح‌ی که برای این ضریب‌ها پیش نهاده اند این است که ساختار این جامد به شکل لایه‌هایی از اتم‌ها بی از اتم‌ها بی نقره است که بین این لایه‌ها هشت وجهی‌های $\text{Co}(\text{CN})_6$ نشسته. پیوند بین اتم‌ها بی نقره بسیار سست است. به همین خاطر در اثر سردشدن، اتم‌ها بی نقره در هر لایه بسیار به هم نزدیک می‌شوند (که این بزرگی‌ی ضریب‌انبساط مثبت را توضیح می‌دهد) و در عوض لایه‌ها از هم دور می‌شوند.

[1] Science 319 794